

However, *Shammai* and *Hillel* only argued regarding three matters exclusively

Overview

The גמרא rejected the answer that it was שמאי וסייעתו and הלל וסייעתו that were גוזר the גזירה; since we know that ב"ש וב"ה argued on the דבר, however שמאי והלל only argued on three matters. תוספות explains why we cannot resolve this issue in the same manner that a similar issue was resolved.

asks: תוספות

ואם תאמר לימא דבג' דברים נחלקו ועמדו במחלוקתם -

And if you will say; let us say that regarding three matter שמאי והלל argued and persisted in their argument This is what is referred to as הלל שמאי והלל -

ובשאר י"ח דברים נחלקו ולמחר הושוו¹ -

However in the דבר י"ח they argued, but the next they agreed with each other -

כדמשני לקמן² כי פריך והא איכא בוצר לגת³ כולי הא שתיק ליה הלל לשמאי -

As the גמרא answered later when it asked, 'but there is another מחלוקת between שמאי and הלל by בוצר לגת, etc. the גמרא answered, but הלל was silent (acquiesced) to שמאי; he did not persist in the argument -

להכי לא מני לה בהדי ג' דברים -

So therefore it is not counted among the three matters which שמאי והלל argue. Let us say the same thing regarding the דבר י"ח, since eventually (וב"ה) הלל acquiesced to ב"ש therefore it is not included in the דברים ג'!

answers: תוספות

ויש לומר דלא דמי להתם דבהבוצר לגת שתיק ליה הלל לשמאי והודה לו מיד באותו מעמד -

And one can say; that the case of דבר י"ח is not comparable to the case by הבוצר, for there הלל was silent to שמאי and admitted to him immediately on the spot -

להכי לא חשיב -

Therefore שמאי והלל argued another issues in which בוצר לגת -

אבל הכא דכל היום נחלקו ולא הושוו עד למחר לא הוה ליה למימר לא נחלקו -

However here, they argued the entire day and did not come to an agreement

¹ See the גמרא on ט,א which states regarding the דבר י"ח גזירת that הושוו ולמחר נחלקו ביום.

² ט,א.

³ בוצר means one who is harvesting (בוצר) grapes to bring them to the wine press (גת). The question is whether the liquid which oozes out from the grapes is מכשיר the grapes to be טומאה (the view of ב"ש) or not (ב"ה).

until the morrow, therefore it should not have been said that they did not argue regarding the דבר י"ח דבר (of מחלוקת). This proves that שמאי והלל were not involved in the –

anticipates a difficulty:⁴

ואף על גב דקצת משמע שהיו שמאי והלל עצמן ביום שגזרו י"ח דבר -

And even though there is a slight indication that שמאי and הלל themselves were present on the day they decreed the דבר י"ח דבר -

דהא כי היכי דקתני (דף יז, א) גבי בוצר לגת אותו היום היה הלל כפוף ויושב לפני שמאי כולי⁵ -

הלל על גבי בוצר לגת; 'on that day הלל was subservient and sitting before שמאי, etc.' (like one of the students) -

והכי נמי קתני בתוספתא דשבת⁷ גבי י"ח דברים מכל מקום צריך לומר דשני מעשים הוו:

(And) the same expression is also taught in the תוספתא of שבת regarding the י"ח דברים; nevertheless it is necessary to assume that they were two different stories; one by הלל and שמאי regarding בוצר לגת,⁸ and a similar story by רב"ש וב"ה regarding the דבר⁹.

Summary

It is not considered an argument when one relents immediately, but not if he agrees only on the next day.

Thinking it over

How are we to understand that if הלל admitted 'באותו מעמד' it is not considered as if they argued (even though initially they did argue for some period of time), but if they argued one day and agreed the next day, that is considered an argument (even though now there is no argument); does it depend on time (minutes, hours or days)?

⁴ The conclusion of the גמרא here is that שמאי והלל argued in three matters only (and not in the דבר י"ח דבר; that was by the י"ח דבר), however from the following it seems that שמאי והלל themselves were involved in the דבר י"ח דבר.

⁵ The ברייתא concludes there, 'והיה קשה לישראל כיום שנעשה בו העגל'. The מהרש"א includes this phrase in the text of תוס'.

⁶ The מהרש"א amends this to read הכי (instead of היכי).

⁷ 'ושמונה עשה דבר גזרו בו ביום והיה אותו היום קשה להם לישראל כיום שנעשה בו העגל'. We find an almost identical expression (קשה לישראל וכו') both by the מחלוקת of בוצר לגת (between שמאי והלל) and by the דבר י"ח דבר, seemingly indicating that שמאי והלל were there by the דבר י"ח דבר and took part in the arguments.

⁸ There it was קשה לישראל רש"י explains נשיא וענוותן.

⁹ See כשם שהיה הלל עניו וכו' כך היו תלמידיו ענום וכפופים לפני תלמידי שמאי, תוס' הרא"ש.